

Sygn. akt III AUa 192/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Dorota Goss-Kokot
Sędziowie:	SSA Hanna Hańczewska-Pawłowska SSA Marta Sawińska (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Emilia Wielgus

po rozpoznaniu w dniu 18 kwietnia 2013 r. w Poznaniu

sprawy z wniosku **M. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

o emeryturę

na skutek skargi M. S. o wznowienie postępowania zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

z dnia 17 października 2012 r. sygn. akt III AUa 470/12

zmienia zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 17 października 2012r., poprzedzający go wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 8 lutego 2012r. oraz decyzję z dnia 19 września 2011r. i stwierdza, że brak było podstaw do wstrzymania emerytury M. S. od dnia 1 października 2011r.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 września 2011 r. pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. wstrzymał od 1.10.2011 r. wypłatę emerytury należnej M. S..

Od decyzji powyższej ubezpieczona odwołała się do Sądu Okręgowego w Poznaniu.

Wyrokiem z dnia 8 lutego 2012 r. odwołanie oddalono.

U podstaw powołanego rozstrzygnięcia legły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

M. S. ur. (...) od dnia 1 stycznia 1998 r. jest nieprzerwanie zatrudniona w (...) Urzędzie Wojewódzkim w P..

Decyzją z dnia 25 marca 2010 r. pozwany przyznał jej prawo do emerytury i to od dnia 1 marca 2010 r. podejmując wypłatę świadczenia.

Zaskarżoną decyzją wydaną z urzędu wstrzymał dalszą wypłatę świadczenia od dnia 1 października 2011 r.

W tak ustalonym – bezspornym – stanie faktycznym sąd uznał odwołanie za bezzasadne.

Sąd Okręgowy przywołał brzmienie art.103 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 153 poz.1227), zgodnie z którym prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Sąd wskazywał, że powyższy przepis został wprowadzony art.6 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2010 r. Nr 257 poz.1726) i wszedł w życie z dniem 1 maja 2011 r., przy czym zgodnie z zapisem art.28 cyt. ustawy do emerytur i rent przyznanych przed dniem wejścia w życie ustawy przepis ustawy (ujętej w art.6 i 18) w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się poczynając od 1 października 2011 r.

Sąd Okręgowy akcentował, że stan faktyczny niniejszej sprawy wyczerpuje wskazaną normę, wobec czego organ rentowy trafnie wstrzymał odwołującej wypłatę emerytury od 1.10.2011 r., cytował także projekt noweli powołujący się na potrzebę solidarnej decyzji pracownika i pracodawcy odnośnie kontynuacji zatrudnienia w sytuacji uzyskania prawa do emerytury oraz czasu wystarczającego na dostosowanie się stron stosunku pracy do nowej sytuacji.

Sąd wskazywał, iż tożsame rozwiązanie ustawowe obowiązywało już w okresie od 1 lipca 2000 r. do 7 stycznia 2009 r. (art.103 ust.2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS), odnośnie którego zgodności z ustawą zasadniczą pozytywnie wypowiedział się Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 7 lutego 2006 r. SK 45/04. Kwestie te rozstrzygał także Sąd Najwyższy w uchwale Składu siedmiu sędziów z dnia 10 listopada 2004 r. IIUZP 9/04 OSNP 2005/3/41, podsumowującej wcześniejszy nurt orzecznictwa, podkreślając tam iż w dotychczasowym orzecznictwie wyrażono (...) pogląd, że zawieszenie prawa do emerytury w przypadku pozostawania w stosunku pracy jest funkcjonalnie uzasadnione. Sąd Najwyższy podkreślał, że zasadą jest, iż pracownikowi, który nabył prawo do emerytury przysługuje jedno świadczenie - albo emerytura z ubezpieczenia społecznego albo wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia. Powyższe ma też oparcie w art. 67 ust. 1 Konstytucji, wiążącym z osiągnięciem wieku emerytalnego powstanie prawa do zabezpieczenia społecznego, którego zakres i formy określa ustawa. Pracownik, który osiągnął wiek emerytalny może więc wybrać albo status emeryta, albo zachować - pomimo nabycia prawa do emerytury - status pracowniczy. Nie może jednak łączyć bez ograniczeń statusu emeryta i pracownika, a więc otrzymywać równocześnie świadczenia z tytułu utraty zdolności do dotychczasowej pracy (osiągnięcie wieku emerytalnego jest bowiem uznawane za równoznaczne z utratą zdolności do zarobkowania własną pracą) i wynagrodzenia z tytułu kontynuowania zatrudnienia, do wykonywania którego pracownik utracił zdolność. Z omawianego przepisu ustawy emerytalnej nie tyle wynika obowiązek rozwiązania stosunku pracy przez pracownika, który nabył prawo do emerytury, ile obowiązek dokonania przez niego wyboru, czy decyduje się na emeryturę, czy też na pozostawanie w stosunku pracy, a jego istotą jest wyeliminowanie równoczesnego pobierania dwu świadczeń - emerytury i wynagrodzenia za pracę w pełnej wysokości. Zmodyfikowanie zasad zawieszalności prawa do świadczeń z uwagi na pogarszającą się sytuację społeczno-gospodarczą, w tym wzrost stopy bezrobocia i jego coraz częściej strukturalny charakter oraz postępujące ubóstwo, nie narusza więc wyrażonej w art. 2 Konstytucji zasady demokratycznego państwa prawnego, urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej. Na władzach publicznych spoczywa nie tylko wynikający z art. 67 ust. 1 Konstytucji obowiązek zapewnienia zabezpieczenia społecznego obywatelom, którzy osiągnęli wiek emerytalny, ale także przewidziany w ustępie 2 tego artykułu obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego obywatelom niemającym środków utrzymania, pozostającym bez pracy nie z własnej woli.

Problematyka rozumienia art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach, jego zakresu podmiotowego oraz granic stosowania była przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego także w innych orzeczeniach.

W wyroku z dnia 30 lipca 2003 r., II UK 363/02 (niepublikowanym) Sąd Najwyższy wyjaśnił między innymi, iż art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej wiąże prawo do wypłaty (realizacji) emerytury z uprzednim rozwiązaniem stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego emeryt wykonywał pracę przed dniem nabycia prawa do emerytury, przy czym nie budzi wątpliwości, że po rozwiązaniu stosunku pracy może dojść do zawarcia nowej umowy i kontynuowania zatrudnienia. W wyroku tym wyrażono nadto opinię, że ustawodawca ma prawo wprowadzać, czy też modyfikować zasady zawieszalności świadczeń emerytalno-rentowych, mając na uwadze aspekty społeczno-ekonomiczne, w tym aktualne tendencje na rynku pracy, a więc stopę i strukturę pogłębiającego się bezrobocia, co nie narusza wyrażonej w art. 2 Konstytucji RP zasady demokratycznego państwa prawa, urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej. Regulacja zawarta w art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie narusza zasady ochrony praw nabytych, nie pozbawia bowiem osób zainteresowanych prawa do emerytury, oddzielając nabycie prawa do emerytury w wyniku ziszczenia się ryzyka ubezpieczeniowego (dożycie określonego wieku) od jego realizacji oraz zawieszenia świadczenia w razie kontynuacji zatrudnienia bez rozwiązania stosunku pracy.

Apelację od powołanego orzeczenia wniosła M. S. , domagając się zmiany wyroku i uwzględnienia odwołania poprzez przywrócenie wypłaty emerytury.

Zarzuty apelacji objęły naruszenie prawa materialnego poprzez niewłaściwe zastosowanie art.103 a ustawy emerytalnej w związku z art.28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, prowadzące do naruszenia art.2,21 i 64 ustawy zasadniczej.

Pozwany organ rentowy nie zajął wobec wniesionej apelacji żadnego stanowiska.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja M. S. jest uzasadniona.

Orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia z dnia 13 listopada 2012 r. K 2/12 rozstrzygnięto, iż art. 28. ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z 2010 r. Nr 40, poz. 224, Nr 134, poz. 903, Nr 205, poz. 1365, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726, z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 149, poz. 887, Nr 168, poz. 1001, Nr 187, poz. 1112 i Nr 205, poz. 1203 oraz z 2012 r. poz. 118 i 251), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. (Dz.U.2012/1285).

Niewątpliwie zarówno decyzja pozwanego jak i orzeczenie Sądu I instancji oparte zostało na uregulowaniu art.103 a ustawy emerytalnej uznany za sprzeczny z ustawą zasadniczą.

Ubezpieczona nabyła prawo do emerytury od dnia 1 marca 2010 r., a więc należy do kręgu osób, do których odnosi się powoływane orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego.

Powyższe prowadzić musi do zmiany wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu oraz poprzedzającej go decyzji pozwanego i w efekcie podjęcia wypłaty na rzecz odwołującej świadczenia emerytalnego od daty zawieszenia jego wypłaty to jest od 1 października 2011 r.

Mając na uwadze całość zaprezentowanej argumentacji orzeczono jak w sentencji na podstawie art.386§ 1 k.p.c.

SSA Marta Sawińska SSA Dorota Goss-Kokot SSA Hanna Hańczewska-Pawłowska